

Čemu duhovne vaje?

Čemu so telesne vaje? Da si izuriš telo, da bo gibčno, zdravo, odporno proti bolezenskim klicam. Ponavljaš telesne vaje, da izmeriš svoje moči, se pripraviš na tekme in zmagaš. Za vse to so ti potrebne telesne vaje.

Duša pa je vse važnejša kot telo, vse plemenitejša, zato gre njej prva skrb. V človekovo duševnost je izvorni greh zasejal mnogo plevela, slabih nagnjenj, strasti, ki obtežujejo dušo, da se ne dviga k Bogu, za katerega je ustvarjena, ampak se vse preveč potaplja v vsakdanjost.

»Spoznaj samega sebe,« je bilo geslo že starih Grkov. Za krščanskega človeka velja to še mnogo bolj. Da spoznamo samega sebe, se moramo zamisliti nad sabo. Dušo je treba vzeti v roke in pregledati, kaj je vse v njej in ali je usmerjena k pravemu cilju. Marsikaj je treba odstraniti, pa tudi marsikaj še manjka, da bomo taki, kakršni bi morali biti.

Odstraniti je treba napake. Zanikrni gospodar ne snaži svojega drevja, zato drevje mah obraste, za mahom pa se redi mrčes, ki zelo kvari sadno drevje; celo tako, da se posuši. Tak mrčes so napake v nas. Celotisti, ki jih skrbno zatira, pa nikoli brez njih, kaj šele, če se zanje sploh ne zmeni.

Dokler goseničjih gnezd ne zatreš, ti bodo gosenice sproti tvoj vrt ugonabliale. Goseničja gnezda v duši so strasti, ki so se zagnezdele v človeku z izvornim grehom. Že tisti, ki jih zatira in zasušnjuje, da ne zagospodujejo nad njim, ima dosti opraviti, da se more obvladati, kaj pa bi ne zasušnjile onega, ki se ne zmeni zanje?

Pri duhovnih vajah pa človek odkrije ta gnezda in najde sredstva, da jih zatira. Milost božja, ki ob taki priliki še obilneje lije na človeka, odločilno pomaga zatirati napake in krotiti strasti.

Duhovne vaje se imenujejo tudi obnova. Dokler se organizem obnavlja, živi in je odporen, kakor hitro se ne obnavlja več, nastopi otrplost, in organizem mora umreti. Ako ne obnavljamo svojega duhovnega življenja z evangeljskim duhom, s svetimi zakramenti, zlasti s kruhom življenja, mora naše duhovno življenje zamreti.

Kraljevo znamenje križ stoji...

Ob duhovnih vajah se duša pomladi, ker zapolje po nji spet božje življenje. Največ stori Bog, človek le sodeluje. Uspešno bo delo le tedaj, če bo človek z Bogom sodeloval.

Kdor ne misli na dušo in ji ne da tistega mesta, ki ji gre, ter ne skrbi zanjo, kakor je treba, ne bo uravnovešen človek. Taka skaza bo, kakor če bi bil en ud na telesu prekomerno razvit, drugi pa bi zaostali.

Nikdar se človek bolje ne pripravi za življenje kakor v duhovnih vajah. Če so torej sploh kakšne vaje potrebne, so potrebne duhovne vaje!

F. S. Finžgar - sedemdesetletnik

Ta mesec praznuje župnik in veliki sodobni slovenski pisatelj in dramatik F. S. Finžgar svojo sedemdesetletnico rojstva. Vsa Slovenija se ga v teh dneh spominja, spominja se pa posebno njego-

vega velikega književnega in duhovniškega in javnega dela za naš slovenski narod.

Finžgar je doma z gorenjskega kota, iz Doslovič, kjer se je rodil leta 1871. v mesecu februarju. Študiral je v Ljubljani gimnazijo in bogoslovje in postal slovenski svečenik, najprej kaplan, nato župnik. Kot tak je v Ljubljani v župniji Trnovo stopil pred leti v mnogo zasluženi pokoj.

Po slovenski moderni je bilo, ko je stopil Finžgar ves v slovensko književnost in takoj s svojimi

novelami in črticami zbudil veliko pozornost posebno zaradi svojega gorenjskega jezika, trdega in klenega sloga. Kdo ne pozna njegovih tovrstnih del: »Na petelina«, »Dekla Ančka«, »Sama«? V letih 1906. in 1907. je napisal svoj najdaljši tekst »Pod svobodnim soncem«, ki je pozneje že dvakrat izšel v posebni izdaji kot posebno priljubljen slovenski roman z junakom Iztokom in junakinjo Ireno.

Še posebno pa je postal Finžgar znan med našim preprostim ljudstvom s svojimi dramatskimi deli iz slovenske zgodovine in sodobnosti, kakor so: »Naša kri«, »Divji lovec«, »Veriga«, »Razvalina življenja«. Leto za letom gredo ta njegova dela preko slovenskih odrov in kažejo naši generaciji obraz naših dedov in še bolj obraz sodobnega slovenskega kmeta z njegovimi dobrimi, pa prav tako z njegovimi slabimi lastnostmi, posebno njegovo nagnjenje do pijače in pravadarstva. Finžgar je potemtakem skoro popoln realist.

Koliko pa je Finžgar napravil še drugega pomembnega kulturnega dela med Slovenci, je kar težko naštet: bil je urednik in svoj čas med vodilnimi možmi katoliške slovenske revije »Doma in sveta«, tajnik je pri Mohorjevi družbi, bil je urednik »Mladike«, našega najboljšega vzgojnega in družinskega lista in tako naprej. Dolgo bi lahko še naštevati. Pa naj to zadošča!

Za njegove velike zasluge v slovenski javnosti, književnosti in jeziku je povsem prav, da je bil Finžgar odlikovan z najvišjim odlikovanjem, ki ga more dobiti slovenski kulturni delavec: postal je član slovenske akademije znanosti in umetnosti. Po pravici uživa to največjo čast in ob njegovem visokem jubileju tudi mi želimo, da bi sadove svojega globokega in širokega dela še dolgo dolgo užival!

F. J.

Sklepi predsedstva ZFO

DUHOVNE VAJE V LJUBLJANI se bodo vršile meseca marca, in ta čas naj delo po odsekih počiva.

OBLETNICA PAPEŽEVEGA KRONANJA: članstvo se udeleži slovesnosti.

OKROŽNI SVETI se bodo vršili 9. in 16. marca 1941. Ljubljanska okrožja naj imajo okrožni svet 16. marca po duhovnih vajah.

PROGRAM AKADEMIJE 3. MARCA je naslednji: melodrama, gojenke — otroško rajanje, člani — gibanje, člani — vaje na konju, članice — gibanje, člani — talna telovadba posameznikov, mladi — švedska omara, odmor, naraščaj — mladi

vojaki, mladenke — švedska klop, člani — bradlja, člani — smučarji, mladenke — vaje z obroči, člani — talna telovadba v skupini, člani — drog, člani — naprej.

KOLENDARČKI ZFO: Cena koledarčkov ZFO se zniža na 3.— din.

IZPITI ZA VOJE IN PODVOJE naj se vrše po okrožjih.

TEKME MLADCEV: Mladčevske tekme naj imata vsaj po 2 četi skupno! Priporoča se skupno tekmovanje vseh čet v okrožju, vendar lahko v težavnih primerih tekmujejo posamično, a tekmuje vati morajo.

Važno opozorilo

Predsedstvo ZFO opozarja vse svoje članstvo, naj že sedaj misli na proslave ob priliki papeževe obletnice okrog 12. do 16. marca in na proslave našega praznika sv. Jožefa. Vsi odseki naj te proslave prirede, o proslavah papeževe obletnice morajo tudi poročati na Zvezo, kako so jih opravili. Obenem je želja duhovnega vodje ZFO, da bi vsi naši člani na papeževo obletnico sprejeli svete zakramente in jih darovali v namen svetega očeta. Duhovni vodje in predsedniki odsekov, pazite, da se bodo ta navodila gotovo povsod izpolnila! O izpolnitvi poročajte na naše predsedstvo ali pa duhovnemu vodji!

Predsedstvo.

Kam z našimi najmlajšimi?

(Govor v radiu Ljubljana 2. febr. 1941.)

Spoštovani očetje in matere, draga mladina!

Prvotno sem nameraval govoriti le Vam, dragi mladci in naraščajniki. Pa so mnogi želeli, naj govorim prej staršem in šele potem našim mladim junakom. Prav je tako! Naj najprej starši zvedo, kaj hočemo, kaj delamo, kakšno je naše življenje. Potem pa pridemo na vrsto mi, kar nas je mladih, in sicer kmalu! Takrat bomo pa prav po domače kramljali ter se razgovarjali o vseh naših hotenjih, težavah in ciljih. Vendar pa pazljivo poslušajte tudi danes. Kajti marsikaka beseda bo tudi Vam odkrila velik pomen Vašega dela in s tem bo tudi kazala na častne in lepe dolžnosti, ki jih imate Vi do svojih staršev, bratov in sester, a tudi do fantov, ki živijo izven naših vrst po naših vaseh ali trgih in mestih. Kajti, končno smo si vendar vsi bratje in na svoje brate pozabiti ne smeš.

Tujec v družinah.

Torej Vam, dragi očetje in matere, naj bo predvsem namenjen naš današnji razgovor. Kolikokrat

slišimo naše očete in matere, kako se jim toži po nekdanjih lepih časih, ko je bilo življenje v družini tako lepo, tako mirno in tako nemoteno po šumnem in razklanem javnem življenju. Bilo je pač nekoč družinsko življenje podobno kraljestvu miru in najlepše vzajemnosti, kamor niso pljuskali često tako umazani valovi javnega življenja. Danes pa je življenje v družinah postalo podobno na stečaj odprtemu vrtu, po katerem se lahko sprehaja vsakdo. Vsak tujec ima dostop s svojimi često tako usodnimi vplivi. Ta tujec je časopisje in so knjige, ki često kar tekmujejo med seboj, kdo bo prinašal več neslanih šal in dovtipov na račun moža ali žene, na račun družine in zakona ter s tem ruši avtoriteto roditeljev in spoštovanje otrok do staršev. Ta tujec so premnoge živo govornjene ali pisane besede, polne zmot in zablod, ki tako pogosto odtujujejo staršem otroke, razdvajajo člane družine in povzročajo težke borbe med njimi. Ta tujec so dnevni dogodki, je vpliv ulice, ki često tako porazno vpliva na nekdaž tako tiho in mirno življenje družine. Skratka, na

Zimska idila.

tisoče je teh vsiljivih tujcev in skoraj vsi le rušijo svetost in tišino in mir življenja v družini in le malo jih je, ki gradijo in jo dvigajo ter ji prinašajo vire moči. Kako razklanost po naših družinah povzroča to moderno življenje! Dokler je otrok še neogljen in nedorastel, o, toliko časa pač avtoriteta očetove resnosti in materine ljubezni ohranjata enotnost družine. A ko se v otroku začno porajati prve samostojne misli, ko začne zavestno opazovati dogajanja v javnem življenju, v življenju izven družine, že ga začne mamiti, mikati in vleči to življenje k sebi, že ga ti vplivi od zunaj odtegujejo staršem in s tem razdvajajo življenje v družini. Za marsikatero družino nastopa čas trnjeve poti in težkih razočaranj.

Družina — najboljša vzgojiteljica.

Spoštovani očetje in matere! Vsi prav dobro veste, da se začno zlasti doraščajoči fantje tam že od 13. leta naprej odtujevati družinskemu krogu. Njihove misli začno plavati vedno močneje ven, v družbo izven družine. Dozdevati se jim namreč začne, da so godni dovolj, da zapuste gnezdo svoje družine. Zdi se jim, da jim je krog družine pretesen, preozek, zdi se jim, da jih starši več ne razumejo ali da jih celo razumeti nečejo. Zdi se jim, da jim starši ne morejo odgovoriti na premnoga vprašanja, ki jih mučijo. Zdi se jim, da jim družina in življenje v njej ne more zadoščati več in jim ne more nuditi tega, kar je po njihovih mislih pravica mladosti. Zato iščejo izven družine družbo sebi enakih. Tu iščejo svoje veselje, tu šumno zabavo, tu svoje prijatelje, ki jim zaupajo, se z njimi o vsem razgovarjajo in z njimi kujejo načrte za svojo mladost. A ker se mlad fant vkljub vsemu občutju poguma in dozorelosti še vendar čuti močno nesamostojnega, zato se družbe oklepa toliko bolj. Često se je oklene s toliko silo, da mu postane najvišja avtoriteta, pravi tiran, ki mu je vzel vsako svobodo misli in odločitev. Če je ta družba dobra, bo fant v njej rasel in boljši postal; a gorje fantu, če je ta

družba slaba, pokvarjena. Razumeli bomo, kako močno bo vplivala na mlado življenje. V fantu se bo nujno javila borba med avtoriteto staršev in pokvarjene družbe, in skoro gotovo je, da bo v tej borbi zmagala avtoriteta družbe proti avtoriteti dru-

Ing. Stanko Bloudek (43 let) v nizki pircetti

žine. S tem je napravljen prepad, ki lahko postaja vedno globlji in prinaša bolečine v življenje družine, a fant, ki v tej družbi propada in samega sebe ruši in ruši, kmalu postane skeleča rana tudi na telesu družbe. Kaj naj v teh letih fantovega doraščanja storimo za njega? Ali naj starši prepovedo doraščajočim fantom vsak korak v družbo in vsak stik z življenjem? Zastonj bi to poskušali danes, ko vendar vse življenje izven družine v tako mogočnih valovih na tisoče načinov pljuska v samo družino. Zastonj bi poskušali to danes, ko vendar družina ne živi več svojega samostojnega življenja, ampak je skoraj v vseh svojih odtenkih samo majhen delček javnega življenja in dogajanja. Težko bi torej doraščajočega fanta povsem odtegnili zunanjim vplivom. Kaj naj torej storimo? Razumevajmo ga in mu sami pravočasno oskrbimo družbo, ki mu bo dajala to, kar si želi, a ga pri tem ne bo odtujevala družini, ampak mu bo nasprotno vedno iznova kazala na svetost in lepoto življenja v družini in bo vedno znova v njem prebujala spoštovanje do četrte božje zapovedi. Kajti gotovo je to, da je družina vedno najboljša vzgojiteljica tudi doraščajočih ljudi, zato je ne more nadomeščati nobena, tudi najidealnejša družba. Nasprotno, dolžnost vsake družbe je le to, da otroka takrat, ko se začne odtujevati družini, na primeren način in z neodbijajočimi sredstvi vodi zopet nazaj k očetu in materi in starši imajo pravico, da od družbe, kateri zaupajo svoje otroke, zahtevajo, da vzgaja otroke za lepo in vzajemno življenje v družini.

Državni prvak Smolej (Jesenice) v smuškem teku.

Varujmo mladino pred krivimi preroki.

Doraščajoči fant pa v letih svojega doraščanja ne išče družbe le zaradi zabave. Potreba po družbi je globlja. V sebi nosi vse polno problemov, katerim hoče do dna. V sebi nosi vse polno vprašanj in si želi odgovora nanje. Poln je nejasnosti in nemirnih teženj. Išče smernice in vsebino za svoje mlado življenje. Tudi vse to pričakuje od družbe, na katero se je navezal. A mlad fant v teh letih iskanja bolj čustvuje, kot hladno in trezno presoja. Čustva ga vodijo bolj kot hladni razum. Zato ga z lahkoto pridobi zase tako resnica kot zmeta; ga pridobi zase z lahkoto apostol resnice kot oznanjevalec zmot in zablod. Oklenil se bo pač tiste družbe in tistega oznanjevalca, ki bo znal z lepo besedo ali obljubo razvneti njegova čustva, oklenil se bo tistega, ki bo znal z lepo besedo ali obljubo razvneti njegova čustva, oklenil se bo tistega, ki bo pokazal več razumevanja in zanimanja zanj. A mlad človek v svoji čustvenosti ni polovičar. Česar se oklene, se oklene z vso ognjevitostjo svoje razborite viharne mlade narave. Česar se oklene s to svojo naravo, temu služi z vso požrtvovalnostjo, vztrajnostjo in borbenostjo ter gre preko vseh težav in preko vseh ovir zmagovito k svojemu cilju. Zato so često v življenju zmagovale in še danes zmagujejo največje laži in utopije življenja, če so le znale pridobiti zase mlade moči in razumeti njihova čustva. Kolik blagoslov torej pomeni za družino, za narod in za državo mladina, če je v službi resnice! Koliko gorje za družino, za narod in za državo pa pomeni mladina, ki se je oklenila utopije ali zmote ter ji služi s silo svoje borbene narave! V tej službi zmote in laži bo rušila sebe, rušila bo družbo, zrušila bo prej ali slej tudi svoj narod in svojo državo. Ali ni torej sveta dolžnost družine, naroda in države, da čuva svojo mladino pred to družbo, v kateri se oznanja zmeta in utopija? Ali ni to dolžnost vseh, ki mladini, narodu in državi hočejo dobro, da z vsemi močmi skušajo mladini kazati pravo pot v kraljestvo resnice, dobrote in lepote? In koliko večja je ta dolžnost danes, ko je mladina često tako prepuščena toliki množici lepo donečih obljub, načrtov, besed in zmot, da celo odrasli omahujejo v negotovosti iz leve v desno, iz desne v levo! Koliko večja je ta dolžnost skrbi za mladino danes, ko se toliko krivih prerokov in lažnih apostolov bori za mladino z živo besedo, po knjigah, po časopisih in v najrazličnejših organizacijah! In če, spoštovani starši, poznamo to resnico, da bodo otroci takšni, kakršna bo njihova družba, če vemo, da bodo nazori družbe, v katero zahajajo Vaši fantje, kmalu postali tudi njihovi nazori, če vemo, da bo to usodno ne le za narod in državo, ampak pred vsem za Vas same in za Vaše otroke, ali ni potem sveta dolžnost nele naroda in države, marveč sveta dolžnost zlasti Vas, slovenski očetje in matere, da doraščajočim sinovom pravočasno oskrbite dobro družbo po svojih željah?! Kajti sicer si bodo družbo prej ali slej prav gotovo iskali sami brez Vas in zelo verjetno tudi proti Vašim željam. Potrebno pa je, in to posebej poudarjam, da jim oskrbite dobro družbo že prej, kot bodo

sami družbo začeli iskati. Zakaj? Ker ne veste, kdaj bo zunanji svet skušal navezati stike z Vašimi sinovi; ker se lahko zgodi, da bodo stiki navezani veliko prej, kot boste to pričakovali. A če bodo ti stiki navezani in če bo Vaš fant toliko dorastel, da si bo začel sam izbirati družbo, se bo pač skušal povsem okleniti družbe, ki si jo bo izbral sam, in bo odklanjal družbo, ki mu jo boste izbirali Vi. Zato je za marsikaterega fanta odločilno to, na koga se je navezal že v zgodnjih letih ljudske šole, torej v letih, ko so mu še lahko starši sami izbirali družbo.

Mladino — v dobro družbo!

A ko izbirate družbo svojim sinovom, ne pozabite, da ni najvažnejše, kakšne materialne ugodnosti bo nudila Vašim sinovom, marveč da je najvažnejše to, kakšen svetovni nazor vodi to družbo, v katero naj zahaja tudi Vaš doraščajoč fant. Že prej sem omenil vso usodnost zmotnih idej za mladega človeka, za družbo in narod. Kateri nazori pa lahko rešujejo mladino? Kateri nazori mu dajejo garancijo za srečo in moč v življenju? Veliki češki filozof, državnik in vzgojitelj Masaryk, ki je nekoč sam taval v nejasnosti, nam odgovarja na to prevažno vprašanje: »Vera v Boga in nesmrtnost človekove duše je prav ono dejstvo, ki vtisne človeku pečat božjega in vlije vanj božjega blagoslova. Le vera in versko svetovno naziranje sta sposobni na-

V gozd pozimi...

praviti človeku življenje takšno, da ga zmore voljno prenašati v vsakem, tudi v najtežjem položaju življenja. Zato veren človek tudi vse drugače deluje v svojem življenju kakor neveren. Saj je ravno vera tista, ki nudi človeku skozi vse njegovo življenje tolažbo, upanje in veselje do življenja. Prav zaradi tega je veren človek vedno vesel, zadovoljen, notranje usoglašen in miren. Človek potrebuje za svoje življenje, da bo le-to srečno, vero prav tako močno, kakor potrebuje za dihanje zrak. « Spoštovani starši! Torej le družba, ki je vse svoje delo zgradila na verska načela, more voditi Vaše sinove v življenje moči, veselja in sreče. In če še nekoliko pogledamo v dogajanje zgodovine, če nekoliko prisluhnemo besedam največjih mož sodobnosti, če nekoliko prisluhnemo najlepšim in najplemenitejšim težanjem sodobne, tako nemirne dobe, bomo odkrili vsepovsod eno samo prepričanje, da nas more rešiti le kraljestvo Kristusovo, da si želimo v globinah svojih duš vedno močnejše zmago Kristusove blagovesti. Če torej hočemo dati mladini dobro družbo, če ji hočemo dati jasne in pravilne odgovore na premnoga življenjska vprašanja, če hočemo dati mladini zagotovilo močne in srečne bodočnosti, če hočemo dati mladini najvišjo vsebino življenja, jo moramo že zelo zgodaj voditi le v družbo, ki je vse svoje delovanje zgradila na načela krščanstva.

To, kar je torej za rešitev današnje mladine nezogibno potrebno, je dobra krščanska družina, ki pa zna pravočasno nuditi svojim otrokom tudi dobro, na krščanske temelje zgrajeno mlado družbo, v ka-

teri naj otrok in doraščajoč fant najde to, česar mu družina sama dati ne more, to je: družbo dobrih, sebi enakih mladih ljudi, kjer naj najde mladostno veselje in razigranost odgovor na premnoga vprašanja, da se s tem obvaruje pred mrežami zmot in zablod in se pripravi kot krepka in značajna mladina na koristno in pošteno življenje in delo za narod in državo. Spoštovani starši! Vse to skuša dati slovenski doraščajoči mladini mladinska katoliška organizacija, ki jo imenujemo Zvezo fantovskih odsekov.

Mladino v našo organizacijo!

Kakor Vi tako želi tudi naša organizacija, da bi bili Vaši fantje vedno bolj Vaši, da bi nosili v sebi vedno večje spoštovanje in ljubezen do Vas. Zato se vrste med našimi predavanji tej mladini govori o življenju fanta v družini. Samo v letošnjem letu je temu posvečenih 9 sestankov, kjer mu govorimo, da je dom njegov raj. Govorimo mu o očetih, o dolžnosti do matere, do bratov in sester, o veseli pokorščini, o nesebičnem delu za dom itd. Prav o istem mu bomo govorili vedno znova in znova vsako leto. Vzemite v roke njihovo glasilo »Mladec«, preberite nekaj številčk in boste spoznali, da ni skoraj številke, ki ne bi s svojimi članki vodila fanta k spoštovanju in ljubezni do domačije in do vzajemnega dela s člani družine. Da, mi hočemo, da mladina v naši organizaciji postaja vedno bolj Vaša, mi hočemo, da bodo prav naši fantje tisti, ki bodo do svojih očetov in mater najboljši, najubogljivejši, polni spoštovanja in ljubezni.

Kakor Vi želimo tudi mi, da bi naši fantje bili vedno bolj odločni katoličani. Kajti vsi vemo, da imajo naši očetje in matere v težavah življenja v svoji veri najmočnejšo oporo, ki bo prav tako najmočnejša opora tudi naši mladini. Mi vsi vemo, da našega naroda v zgodovini ni reševalo ne bogastvo, niti kaka oblast, marveč, da ga je reševala njegova katoliška vera. In zato vemo, da ga bo tudi v bodoče reševala le mladina, polna globoke katoliške zavesti in katoliškega življenja.

Kakor Vi, dragi starši, tako želi tudi naša organizacija, da bi naši fantje ostali vedno iskreno veseli. Saj vemo, da je veselje zdravje in moč mladega človeka; saj vemo, da mlad človek išče veselja in ima pravico do njega. Zato nudimo svojemu doraščajočemu članstvu obilo poštenega veselja z raznimi igrami, s pesmijo, s telovadbo, z izleti, z vsem svojim organizacijskim prizadevanjem.

Kakor Vi tako želi tudi naša organizacija, da bi bili vaši fantje zdravi in urni, telesno krepki in postavniki. Kdo si pač ne želi urnega, zdravega, krepkega, postavnega sina? Zato skrbimo v naši organizaciji s telovadbo, z igrami, s predavanji o zdravju in športu in podobnim.

Kakor Vi tako želi tudi naša organizacija, da bi naši fantje vzljubili svoj dom in delali zanj. Da bi vzljubili svoj narod in svojo državo, ter se žrtvovali zanjo. Želimo, da bi bili naši fantje samostojni, v življenju dobro pripravljeni na to in ono nevarnost, ki jih še čaka. Zato se vrsti predavanje za predavanje, ki jim govori o domačiji, o domači

SLOVENSKA BERLETA **SLOVENSKI FANTJE**

GOSPODARJI IN GOSPODINJE ZA NAŠO BODOČNOST RASTEJO IZ VAS!

V gospodarstvu in gospodinjstvu je pa najvažnejše in za srečo najpotrebnejše smotrno, pravilno in zadostno

ZAVAROVANJE

a vedno le pri domači zavarovalnici

POMNI! POMNI!
NAŠA ZAVAROVALNICA JE

Vzajemna zavarovalnica
v Ljubljani

ČITAJ ZAHTEVAJ

„Našo moč“, mesečnik Vzajemne zavarovalnice, da se pravilno poučiš o zavarovanju. v odsekih in krožkih skriptična predavanja o zavarovanju. Vzaj. zav. jih bo brez posebnih stroškov oskrbela!

vasi, o župniji, ki govori o zgodovini našega naroda, o njegovih bojih in težavah in o njegovih zmagah. Zato se vrsti predavanje za predavanje, ki mladini govori o naši narodni državi, o delu in žrtvah! Zato se vrsti predavanje za predavanje, ki fantom širi obzorje ter jim daje odgovor na vsa vprašanja mlade duše, ki se bori z zmedo naših dni.

Skratka, naša organizacija z vsem svojim delom skuša med mladino doseči le to, da bi naši fantje postali zares fantje od fare: polni spoštovanja do staršev, polni ljubezni do domače hiše, do domače vasi, polni narodne in državljske samozavesti; mi hočemo, da bi naši fantje postali zna-

čajni, globoko verni, zdravi, izobraženi in vedno veseli mladi ljudje, ki bodo gradili svojemu domu in svoji državi srečo in moč. Zaradi tega in samo zaradi tega želimo, da bi bila slovenska mladina že od svojih ljudskošolskih let v čim večjem številu organizirana v naši organizaciji. Vi, dragi mladci, pa skušajte z vsem svojim zadržanjem in vsem svojim delom pripomoči k temu, da bo slovenska mladina v naših vrstah enostno strnjena, živo delavna, gradila svojemu domu slavo in čast.

Bog živi!

Dr. R. Hanželič.

Vodje mladcev in naraščajnikov!

Pri naših letošnjih velikih nastopih v Ljubljani bo zlasti pomembno sodelovanje našega naraščaja, to je mladcev in naraščajnikov. Kot vedno mora biti tudi letos prav ta del najučinkovitejši. Le število mora še zrasti. Začeti moramo s temeljito pripravo, s podrobnim delom takoj. A tudi sicer nam mora postati skrb in delo za mladce in naraščajnike najvažnejša zadeva. Doslej v mnogih odsekih tega še nismo opazili. Potrebno je, da se zopet o vsem delu za naraščaj do podrobnosti porazgovorimo. Temu naj služijo okrožni naraščajski sveti, ki

se bodo za vso ZFO vršili v nedeljo, 2. marca. Teh svetov ste se dolžni udeležiti vsi vodje mladcev in naraščajnikov, ki potem lahko izostanete od okrožnih članskih svetov. Prejeli ste že od svojih podzvez tiskovine »Naraščajska poročila« v treh izvodih. Točno jih izpolnite v treh izvodih ter jih izpolnjene prinesite na okrožne svete, kjer jih boste izročili: enega okrožju, dva zastopniku podzveze za podzvezo in Zvezni naraščajski odbor. Na okrožne svete prinesite tudi svoja poročila že spisana. Podrobnejša navodila prejmete od svojih podzvez. — Bog živi!
Zvezno vodstvo naraščaja.

Fantje! Bližajo se okrožne tekme! Marljivo se pripravljajte nanje!

M. WRABER *Telesne nezgode in prva pomoč* Nadaljevanje

Glede obvezovanja ran veljajo sledeča pravila:

1. Ne otipavaj rane in ne stiskaj je! najbolje je, da se je sploh ne dotikaš. Če pa je dotikanje že neizogibno, potem naj bo zelo previdno in naj se izvrši s popolnoma čistimi rokami ozir. predmeti (nož, škarje, klešče, igla), ki smo jih prej več minut temeljito prali v topli vodi in drgnili s krtačko (zlasti nohte in konce prstov), ne da bi prej roke ozir. predmete (orodje) obrisali ali posušili, ne smemo se dotikati ničesar drugega nego obvez in ran, pa tudi teh le toliko, kolikor je najnujnejše. — Čistih ran tudi ne izpiraj, saj jo izpira kri! —

2. Obveza sama mora biti zanesljivo čista in sterilna, to se pravi, da na njej ne smejo biti nikakršne škodljive klice, ki se lahko drže tudi čistih predmetov. Zato ni dovolj, da je obveza (krpa, robec, trak) samo oprana in čista, marveč jo je treba pred uporabo prekuhati v vodi, da se zanesljivo uničijo vse škodljive klice. Najboljša je seveda obveza, ki jo kupimo v lekarni ali drogeriji, ker je že sterilna (brez živih klic). — Najprej položiš na rano košček sterilne gaze (redke, mehke tkanine), nato nekaj bombaževine (vate) in povrh oviješ samo obvezo. Najprikladnejši je obvezilni zavojček, ki vsebuje vse te potrebščine in ga nosijo s seboj

vojaki; treba le samo odstraniti zunanji zaščitni platneni ovoj, na kar najdeš začetni del obveze, ki je nanj pritrjena plast gaze in vate. — V nobenem primeru ne smeš polagati na samo odprto rano umazanih krp, rabljenih žepnih robcev ali kaj podobnega; bolje je v tem primeru, da pustiš rano neobvezano!

3. Ako je rana že od vsega početka onesnažena zaradi umazanih predmetov, ki so rano povzročili, jo je treba pred obvezovanjem očistiti in razkužiti. Prahu, zemlji in razne druge nesnage jo očistiš z izpiranjem v čisti, tekoči vodi. Rano nato razkužiš tako, da jo namočiš v primerno razkužilo, ali pa jo z njim poliješ (alkohol, lizol, krezol, kreolin). Najnavadnejše razkužilno sredstvo je jod ali jodna tinktura (10% raztopina joda v alkoholu). Manjše rane (do velikosti dinarskega novca) lahko kar polijemo z jodom, pri večjih ranah pa smemo z jodom namazati samo bližnjo okolico rane, v samo rano pa natresemo razkužilnega praška (jodofornni, dermatolni prašek). Dobe se tudi posebne obveze, namazane ali napojene z razkužilnimi sredstvi (na primer jodofornna gaza), ki jih polagamo na rane. Šele tako očiščeno in razkuženo rano obvežemo.

4. Ako je rana že vnetja in zatekla, je vroča in boleča. Na takšno rano pokladamo obveze, ki smo jih namočili v 50% alkoholu, svinčeni vodi, kamiličnem čaju itd. Ako mrzel obkladek ni pokrit, rano hladi, če pa ga pokrijemo, razvija počasi toploto in ogreva rano.

5. Če je rana večja in krvavenje močnejše, se obveza zaradi strnjene krvi rada sprime in zaraste z

rano, menjavanje ali odstranjevanje take obveze povzroča bolečine, zaprta rana se zopet odpira in začne znova krvaveti. Proti sprijemanju obveze namažemo rano s primernim mazilom (tudi olje in vazelina služita temu namenu). Z mazilom lahko namažemo tudi gazo ali košček čistega platna, ki ga položimo na rano.

6. Pri zmečkaninah nima ves prizadeti del telesa površine odprte rane; zato napravlja kri, ki se izliva iz pretrganih ali zmečkanih žil, krvne podplutbe. Na takšne rane polagamo obkladke s svinčenokislo vodo in puščamo poškodovani del telesa čimbolj v miru, kar velja sploh za vse rane.

7. Obvezovanje ran zahteva gotovo spretnost in znanje, ki jo daje le vaja. Način obvezovanja se ravna po vrsti, velikosti in legi rane in je na vsakem delu telesa drugačen. Podrobnosti za posamezne primere ni mogoče navajati. V glavnem pa si je treba zapomniti tale navodila: Obveza se enakomerno polaga okrog ranjenega uda in se ne zateguje, kar povzroča bolečine, raztegovanje rane in krvavenje. Začetek obveze primeš z levico, z desnico pa klobčič in zavijaš od leve proti desni, in sicer vedno v smeri proti srcu (na primer na podlaktih v smeri od zapestja proti komolcu, na stegnu od kolena proti kolkcu). Zavijanje ne sme biti ne pretensno ne prerahlo, kajti v prvem primeru pritiska rano, povzroča bolečine in ovira pravilen krvni obtok, v drugem primeru pa obveza ne drži in se premešča, zbira na enem mestu ali pa sploh odpade.

Pri vseh hujših ranah, pri ranah na občutljivih delih telesa in pri notranjih ranah je treba čimprej poiskati zdravniško pomoč.

M. Wraber.

S skakalnih tekem v Planici I. 1934: Istenič plava v globino v dobrem predklonu.

POGREZLJIVI DROGOVI

so telovadni drogovci, katerih stebri iz jeklenih cevi se postavljajo rastoč iz tal telovadnice, brez vsakega napora in se pridrijo brez vezi. Kadar se popravlja, pa se spet brez vsakih težko pogreznejo v tla.

V NOVE TELOVADNICE POGREZLJIVE DROGOVE

J. ORAZEM - Ribnica

Dopisi

FO CELJE

Celjski fantovski odsek se v »Kresu« menda še ni oglasil ali pa zelo redko. Danes bi rad opisal, kako smo obhajali božičnico. O društvenem življenju pa drugič.

V nedeljo, dne 22. decembra ob sedmih zvečer, smo priredili božičnico, združeno s čajanko, za vse redne člane, člane. — starešine, mladce in naraščaj. Mirno lahko trdim, da je to tradicionalna božičnica, ker jo odsek vsako leto bogato in lepo pripravi, s pomočjo svojih članov in prijateljev, ki v takem slučaju odsek vsestransko podprejo. Vsem darovateljem v imenu odseka najlepša hvala in Bog plačaj!

Prav posebno hvalo moramo izreči sestram dekliškega krožka, ki so nam lepo in bogato okrasile božično drevo, jaslice in dvajset miz. Na mizah je bilo razpostavljeno pivcivo za 50 oseb in slaščice s čajem. Bilo je vse tako okusno urejeno kot na banketu. Ob tej priliki smo obdarovali 30 naraščajnikov.

Večer je začel br. predsednik ob jaslicah in božičnem drevescu in je imel na vse navzoče primeren govor. Brat Jovan je deklamiral božično pesem, ki jo je sam spesnil.

Na koncu večera je spregovoril br. dr. Hanželič mladecem in naraščajnikom nekaj lepih besed o dr. Korošču.

Voščili smo si vesele praznike ter šli vsak na svoj dom.

Bog živi!

V. T.

FO GROBLJE

Takoj tistega dne, ko je naši organizaciji zasijalo sonce svobode, se je naš odsek postavil na noge in pričel redno delovati. Deloval pa je že prej kakor prvi kristjani v katakombah. Čeprav so nam namigovali nasprotniki, češ, kaj tiščite z glavo skozi zid, kar je bilo vašega, je enkrat za vselej odpravljeno, svoje prepričanje pa boste morali tako ali tako spremeniti, pa smo vendar sveto zaupali svojim voditeljem in čakali rešilnega dne. Nismo se motili, prišel je zaželeni dan in od takrat naš odsek ni prenehal delovati.

Lani septembra meseca se je poslovil od nas dolgoletni duhovni vodja č. g. Martin Ocepek. Njegovo prosvetno delo je bilo tako glo-

boko zasidrano med nami, da smo se resno pričeli povpraševati, kako bo šlo brez njega naprej. Kajti po njegovi zaslugi stoji danes prekrasni Grobeljski dom! Zato se mu naš odsek še enkrat najlepše zahvaljuje in mu želi obilo uspeha in božjega blagoslova na njegovem novem pašniku. Mi pa bomo delali naprej po stezah, katere je naredil in po katerih nas vodi naš novi duhovni vodja, ki tudi dobro pozna fantovsko dušo, gospod dr. Jožef Gracar.

V začetku februarja je odsek igral prelepo igro »Mlini pod zemljo«. Kljub veliki draginji smo nabavili tri nove kroje. Pripravljamo se tudi na akademijo v marcu.

Glavni naš program v tem letu pa je okrožni tabor, ki se bo vršil v Grobljah in na katerega moramo že sedaj računati. Vas, bratje, že sedaj prosimo za pomoč. Če ne drugače, pa vsaj z obilno udeležbo, da bo tabor čim lepše uspel.

Posebno dobro so se pa naši fantje pokazali z novim letnikom »Kresas«, katerega število so kar podvojili!

Tako vidite, da tudi mi fantje iz Grobelj ne držimo križem rok. Kljub težkim razmeram, ki jih imamo v našem kraju, kjer so ljudje vseh mogočih stanov in prepričan, je naš odsek edina luč, ki sveti v temi in vabi vse fante, v katerih je še kaj zdravega duha.

Bog živi!

Stanko Pirnat.

FO RATEČE - PLANICA

Fantovski odsek Rateče-Planica je priredil dne 26. januarja 1941 II. odsekovo smučko prvenstvo za svoje članstvo, ki sta se ga udeležila poleg drugih tudi znana tekmovalca SK Ilirije Petrič Anton in Rožič Janez, in sicer izven konkurence. V Ratečah je vladalo za te tekme prav posebno zanimanje. Proga je bila dolga 3, 6 in 12 km ter je bila zelo težka, posebno članska. Prireditev se je začela s sv. mašo, nakar je bilo žrebanje startnih števil, točno ob pol 11 je spustil starter g. Kerštanj Janez prvega tekmovalca.

Zanimiva je bila borba med člani in zastopniki SK Ilirije. Prvi je priteknel na cilj Petrič Anton, drugi Rožič Janez, tretji član F. O. Kajžar Franc, ki je nadvladal rutiniranega Rožiča, četrti pa Volc Andrej.

V konkurenci je izid tale:

1. Kajžar Franc	40
2. Volc Andrej	43.50
3. Matjaž Janez	52.36
4. Kavalar Bogomil	57.30
5. Cuznar Pepi	58

V skupni klasifikaciji:

1. Petrič Anton, SKI	37.12
----------------------	-------

2. Kajžar Franc, F. O. 40

3. Rožič Janez, SKI 40.05

4. Volc Andrej, F. O. 43.50

5. Matjaž Janez, F. O. 52.36

Mladci so startali na 6 km dolgi progi. Favorit Makovec Janez je moral med progo odstopiti.

Rezultat mladcev:

1. Rožič Jože, 23.25

2. Tomažević Franc, 33.36 (izv. konk.)

Borba je bila tudi med naraščanjem, ki so tekmovali na 3 km dolgi progi. Že drugič si je osvojil prvenstvo Mežik Andrej.

Uspehi:

1. Mežik Andrej 15.07

2. Makovec Tonček 16.30

3. Oman Jakob 16.43

4. Lovrenčič Vinko 17.02

5. Osvald Jože 17.30

6. Makovec Jože 19.48

Prireditev je uspela proti pričakovanju in je bila zaključena ob 16 z razdelitvijo daril. Bila je sijajna manifestacija smučkega športa pri naši fantovski organizaciji. Dolžni smo prav posebno zahvalo g. županu Pintbahu Josipu, da je prireditev gmotno podprl, enako sodniškemu zboru gg. Kerštanju Janezu, Kopavniku Rajkotu, Mežiku Jožetu, Makovcu Josipu in Kajžarju Francu st.

FO LJUTOMER

Program našega dela v letu 1940 je bil sledeč: Imeli smo tri akademije. Na Jožefovo 19. marca (samo fantje), na praznik Kristusa Kralja 27. oktobra in akademijo za proslavo praznika zedinjenja 1. dec. Zadnji dve akademiji smo imeli skupno z dekljskim krožkom. Spored pri vseh akademijah je bil pester in zanimiv; izzvenel je ves v veri v Boga, ljubezni do naroda in domovine in vdanosti mlademu kralju Petru II.

V krojih smo nastopili večkrat. Tako smo se v krojih udeležili procesije na praznik sv. Rešnjega Telesa; dalje smo v krojih pozdravili lavantinskega vladiko dr. Ivana Jožefa Tomažiča ob priliki birme v Ljutomeru 20. junija 1940. V krojih smo spremljali na zadnji poti pokojnega učitelja g. Franca Zacherla. V krojih smo se poslovili od brata Toneta Husjaka, ko ga je božja Previdnost poklicala k sebi v najlepših moških letih. In dne 6. septembra smo častno zastopali naš odsek pri odkritju spomenika pokojnemu viteškemu kralju Aleksandru I. Ravno tako smo se povsem zadovoljivo udeležili pogreba velikega pokojnika dr. Antona Korošca. V spomin pokojnemu voditelju smo 22. dec. priredili žalni sesta-

nek, da se oddolžimo možu, ki je velikokrat prišel med nas v Ljutomer. Na zadnjem taboru v Ljutomeru 28. 8. 1938 je še nam govoril in nas spodbujal k nadaljnjemu delu. In zato mu kličemo z bridkostjo v srcu: Večna Ti slava!

Ob prostih nedeljskih popoldnevih smo pa igrali odbojko, da je bilo veselo.

To je pregled našega zunanjega dela. Vendar smo delali tudi na znotraj — v dvorani smo pridno vadili. Sestanke imamo tedensko (vsak torek, a vsak petek telovadbo). Snov na sestankih je vsestranska, vendar pa se pripravljamo tudi na tekme. Predavamo tudi fantje sami. In ko je zapadel sneg ter nas še bolj potisnil na delo v dom, smo njegovo povelje tudi sprejeli, saj imamo vse polno razvedrila. Velikokrat pridemo v tem zimskem času skupaj in z marsičem se zabavamo. Izmed vseh iger nam je najbolj priljubljen šah. Pa sneg nam ni nepriljubljen. S smučkami na nogah uživamo veselje, ki nam ga nudi narava pozimi. V dneh od 3. do 6. januarja 1941. smo imeli duhovne vaje. Za govornika smo naprosili bivšega afriškega misijonarja p. tra Musarja iz Ljubljane. Govorov, bilo jih je 6, smo se polnoštevilno udeleževali.

Kres pridno beremo in na vprašanje »Kaj imate rajši«, smo pa odgovorili tako: Prej je prihajalo med nas 35 izvodov Kresa in da naše fantovsko glasilo razširimo res čim bolj, smo šli na agitacijo, katere uspeh je ta, da bo sedaj mesto 35 izvodov prihajalo med nas 70 izvodov Kresa!! Posnemajte!!

Pred nami je program — veliko imamo v načrtih. 19. marca bomo imeli akademijo. Letos bomo imeli tudi okrožni tabor v Ljutomeru 8. junija. Potem tabor v Ljubljani, poklonitev vladarju i. dr., da zares, veliko dela nas čaka. In mi? Z jekleno vztrajnostjo se vživimo v naš program, da bomo takrat, ko bo potrebno, res lahko dokazali, da — delamo in se pripravljamo!

Bog živi!

FO HRUŠICA

Dne 26. I. je priredil FO v Hrušici s sodelovanjem DK nad vse lepo uspelo telovadno akademijo v čast slavljencu br. Gradiškmu.

Godba je zaigrala državno himno. Na lepo okrašenem odru je bil pozdrav častnih gostov in vseh prijateljev slovenske mladine. Vse je navdušil govor g. župnika Košmerlja, v katerem je dal hruševski mladini novih smernic za delo. Po govoru so se vrstile proste vaje vseh

ŠTRENE ZVOZLANE ZA GLAVE PRETKANE

Danes pa najprej tistim poskusimo ustreči, ki se bahajo, da so v Kresu prelahke uganke. Pa poskusite moč svojih zob in bistrost svojih misli ob številnici. Tu jo imate!

1. ŠTEVILNICA

1	2	3	4	5	6
7	8	9	6	4	2
10	2	11	1	2	10
9	6	8	9	12	5
13	5	3	4	2	14
7	10	6	2	6	9
4	5	10	9	15	13
10	2	8	7	14	7
7	16	9	3	5	12
15	5	3	2	13	2

Že zadnjič ste reševali številnico, zato jo boste gotovo znali. V vsaki vodoravni vrsti morate poiskati besedo s tistim pomenom, ki je zanj določen. Besede imajo po šest črk, torej ima vsaka črka svojo številko. Besede pa pomenijo: 1) prizidek pri nekaterih hišah, 2) edina hčerka, 3) gorenjski graščak, osebnost iz slovenskih narodnih pesmi, 4) vrsta papirja, ki ga uporabljamo pri kopiranju, 5) orodje, ki ga uporabljamo pri tolčenju jabolk, 6) naslov Verdijeve opere, 7) dobiček, ki ga imamo od kake stvari, 8) železniška postaja pri Zidanem mostu, 9) tuja beseda za sklepno besedo, 10) vrsta zelenjave.

Res je nekaj težjih besed, a jih boste lahko našli, če boste poiskali nekaj lažjih besed in s tem nekaj števil, ki se tudi v drugih besedah ponavljajo, kajti ista številka v tej uganki povsod pomeni isto črko. Če boste pravilno rešili, boste v prvi in zadnji navpični vrsti dobili željo »Kresovega« uredništva in upravištva.

Zdaj pa še nekaj lažjega, kajne? Tudi manj izkušeni reševalci morajo imeti z našim koticom veselje in užitek! Poskusimo jim ga dati!

oddelkov, deklamacije in govor predsednika ljubljanske podzveze br. Majdiča.

Sledila je orodna telovadba. Šest mladih fantov je pokazalo v plemeniti tekmi, kaj zmorejo v orodni telovadbi. Prednjačil je vsekakor mladi Pavčič Ivan, ki je s svojimi mišicami in harmonično vezanimi gibi zadovoljil vsakogar. Dobro premišljeno vajo je imel tudi brat Anžič in br. Korošec.

Poleg orodne telovadbe in skupinskih vaj je zelo lepo uspela simbo-

2. PODOBNICA

Nikar ne mislite, da je tiskarski škrat takole nemarno razmetal črke! O ne! Le natančno pogledjte in razberite iz njih važno pravilo za življenje. Tistim pa, ki še nikoli niste nič slišali o podobnicah, povem, da so to posebne vrste ugank, kjer je treba sosedstva, v kakršnem stoji črka, uganiti kaj več. Pogledjmo primer!

$$\frac{a}{s} \quad \frac{la}{če}$$

Če preberemo ta dva ulomka, dobimo rešitev: Naša načela. Kako neki? se mogoče čudite. Čisto preprosto! Na črki š je črka a, torej na š a, ali če preberemo skupaj: naša. Trav tako je z drugo besedo: na če stoji la, torej načela. Zdaj pa sami poskušajte rešiti zgornjo podobnico. Če so črke narobe, jih je pač narobe treba prebrati, če stoje kje vmes med drugimi, kajti Ivan bi v podobnici takole napisali: AiN, torej i v an. Naprej pa se sami poskušajte! Če boste pravilno rešili, pošljite rešitve do 4. marca na uredništvo »Kresa«, Ljubljana, Kržičeva 6-I. Dva izžrebana bosta dobila lepi knjigi.

REŠITVE UGANK IZ DRUGE ŠTEVILKE »KRESA«:

1. Križanka. Vodoravno: 1. Kres, 5. ara, 8. rop, 9. otep, 10. edil, 11. oči, 12. kor, 14. smeh, 16. vran, 18. alt, 20. red, 21. ogal, 22. hlap, 23. Ana. — Navpično: 1. Krek, 2. rod, 3. Epir, 4. sol, 5. atom, 6. reč, 7. Apih, 13. orel, 14. snop, 15. elan, 16. vrh, 17. Ada, 18. aga, 19. tla.

2. Številnica. Ključ: 1. jug, 2. zet, 3. brv, 4. dan, 5. Col, 6. mik. — Ljubzen je le ena — mati, domovina, Bog. Ivan Cankar.

Izžrebana sta bila: Bončina Franc in Stanko Klobasa. Sporočita, katero knjigo želita, ali »Stori to« ali »Komunizem«!

lična vaja članic »Oj Doberdob«, ker so jo res lepo izvajale. Akademijo so zelo poživile gojenke v slovenskih oblekah. S fantovsko himno je bila akademija zaključena. Gledalci so gotovo odnesli vtis, da so se fantje kakor dekleta pripravljali za akademijo z vso vestnostjo, in so temu primerno želi svoje uspehe.

Bratje in sestre iz Hrušice, le pogumno naprej, naprej za našim praporom!

Bog živi!

Brat Jože.

Nove knjige

Izjavljamo Kristusa. V prevodu dr. Viljka Fajdige, profesorja in nabožnega pisatelja, je v založbi Katoliške akcije izšla prelepa Plusova knjiga o našem laičnem apostolatu. Knjiga nam kaže, kako moramo biti vsi v Kristusu in iz Kristusa, če hočemo delati za njegovo kraljestvo na zemlji. V knjigi dobi besede modernim apostolom vsak, ki hoče knjigo prebrati z globoko vestnostjo in premišljevanjem. Iz knjige veje veliki in globoki dih francoske šole, ki je šla v marsikaterih religioznih stvareh od vseh narodov najgloblje. Zato bo knjiga v prelepem slovenskem prevodu izredno dobrodošla vsem, ki se med nami navdušujejo za veliko pomoč duhovnikom pri razširjanju kraljestva Kristusovega na zemlji. Naj bi jo vsi poklicani tudi v resnici v roke vzeli, saj stane samo 24 din vezana, samo 16 din broširana.

Andrej Farkaš, Dr. Anton Korošec. Pri Mladinski založbi in v tiskarni na Rakovniku je izšla priročna knjižica o našem pokojnem velikem voditelju dr. Antonu Korošču. Knjižica ni kako globlje samostojno delo ali študija, marveč bolj hoče biti pripraven priročnik za vsak dan, za vsako akademijo in govor o Korošču, da ti ni treba iskati podatkov vsekrizni in na dolgo ter široko. Posamezni sestavki v knjigi so povzeti po večini iz Slovence ob priliki Koroščeve smrti in še iz prvega meseca po nji. O velikem voditelju bodo seveda izhajali še temeljiti spisi in razprave, a tudi ta priročnik je bil potreben za prvo in nujno silo. Odsekom ga priporočamo za akademije, ki se bodo še in še prirejale v spomin največjega Slovenca. Stane din 12 oz. 20.

Mladinski oder — 2. zvezek. Kmalu za prvim je izšel drugi zvezek novega Mladinskega odra, ki ima predvsem namen nuditi našim fantom in odsekom igre s samimi moškimi vlogami. Prav je, da se je spomnila Mladinska založba, da ni dovolj samo zahtevati igre z moškimi vlogami, če pa jih ni bilo kje vzeti. Sedaj se nam od zvezka do zvezka obljublja, da bomo sčasoma le prišli do primerne literature s tega področja. Za prvim zvezkom, ki je bila v njem zgodba o Jožetu, je sedaj izšel drugi zvezek in prinesel bolj sodobno snov v igri, in sicer dva prevoda iz francoščine: **Iz teme k luči in Trije hlebi v božjih rokah.** Prva je daljša in važnejša in dramsko tudi mnogo bolj dozorelo delo od druge. Iz teme k

Slavenski legionar

odsevi vzhajajoče svobode

Mnogi so vpili:

»Živijo Károyi! Živijo socialistična demokracija! Živijo revolucija!«

»Proletariat na vlado!« so se čuli posamezni vzkliki.

Nato se je začela vsa množica valiti proti velikemu grajskemu poslopju sredi parka. Kot šibko palico so razbili močno železno ograjo in se preko skrbno gojenih vrtov zadrevili proti gradu. Zunaj ni bilo nikogar od grajskih. Vsi so se poskrili pred našuntano drhaljo. Grof Zichy je s svojo soprogo pobegnil že pred dnevi. Slutil je, da bo med ljudstvom zavrelo, kot je že drugod po Madžarskem.

Nasilneži so vlomili težka hrastova, z železom okovana in z jeklenimi prečkami podprta vrata. Tam so se nekateri hlapci postavili v bran. Na mah so jih ljudje prepodili. Nato so vlamljali sobo za sobo, shrambo za shrambo. Nekaj jih je vdrlo v klet. Iz sodov so izpustili preko štiri sto veder vina, da se je razlilo po tleh.

Na prostornem grajskem hodniku se je razlegel strel. Mlad mož je kriknil in se zgrabil za ranjeno nogo.

»Kdor stopi sem, ga vzame vrag!« je vpil grajski lovec za težkim železnim zaslonom na stopnišču, ki je vodilo v prvo nadstropje. Ni kdo si več ni upal tjakaj.

»To je moje! Jaz sem prvi imel v rokah!« je kričal priletel možiček in dvigal v zrak rezljano stensko uro. A deset rok je seglo po uri in mu jo zbil na tla, da se je čisto razbila . . .

Zalika je v tesnobi stiskala roko svojemu huzarju, ko je videla, kako se množica zgrinja okrog gradu. V gneči je uzrla tudi ženske, ki so se trgale za ukradene stvari.

»Lojze, brž se umakniva nekam. Tega ne morem gledati.«

Postalo jo je sram, ko je videla, kako malo dajo ženske na svojo čast . . .

»Zalika! Verjemi, vsi Slovenci v naši Krajini niso taki. Te so nahujskali brezvestni zapeljivci!« je Lojze hotel zagovarjati svoje ljudstvo.

Vendar se ni maral več ozreti tjakaj. Sledil je dekletu.

»Pustite! Ne dam vam!« se je neka ženica vsa besna rinila s polnim predpasnikom posode skozi grajska vrata. Druge ženske so ji segale za posodo; nekaj skodelic se je usulo na tla. Ženska je vpila, da Bog pomagaj.

Ljudje so se vsipali v grad, da je bilo groza. Drug drugemu so bili v napatje; kar je kdo vzel, so mu zbili iz rok. Nastal je vik in krik.

Izropali so vse pritličje. V gornje prostore jih grajski za Boga niso pustili. Če se je kdo pojavil pred železnim zaslonom, so streljali nanj. Nekaj predrznežev, ki so še včeraj ropali po trgovinah, so že ranili.

Trop nahujskanih moških se je z žaklji zgrnilo pred veliko grajsko žitnico ob cesti nasproti ribniku. Za vsako ceno so hoteli po zrnje. S sabo so imeli voz in konje.

»Žito je naše! Proletariat obdeluje polje! Pustite nas noter!« so zahtevali.

Nenadoma pridrvijo biriči z vilami in razženejo podivjano tolpo. Predrzen mladec tolče s kijem po oknu. Proti vsakemu biriču, ki se mu hoče približati, grozeče zavihti svoj kij. Šipe je že docela razbil, le železna mreža se ne vda.

»Ljudje božji, kaj ste ob pamet?« vzklikne mlad narednik, ki je pravkar prihitel po cesti. V obraz je blede, dasi zdravo zagorel. Lepo,

luči obravnava zelo moderno snov izpreobrnjenja, druga pa govori o usmiljenju. Deli sta torej vsaj deloma nabožni, drugo bolj kot prvo. Prvo še posebno priporočamo našim odsekom za uprizoritev. Pravico do uprizoritve dobi odsek, ki nebavi najmanj 5 izvodov, za drugo pa zadostujejo že trije. Najbolje pa je, če se odseki naroče kar na vse leto. To stane samo din 48. Za to vsoto dobite kar 6 takih knjižic, kakor je pričujoča z dvema igrama. Naroča se pri Mladinski založbi, Ljubljana, Stari trg 30. Priporočamo!

Smisel in skrivnost trpljenja. —

Knjiga, po kateri so že mnogi povpraševali, je dotiskana. Danes se trpljenje ne skriva samo po revnih kočah, ampak je tako vse splošno, da mnogi že obupujejo in se vdajajo celo samomorilnim mislim, ker ne vedo, kako se rešiti, drugi zopet tarnajo, češ, čemu smo na svetu, ali bi ne bilo boljše, da bi ne bili sploh rojeni? Tudi marsikateri fant in dekle je med temi nesrečneži, ki tako obupno govore. Glej, prijatelj, tu imaš tolažilno besedo, ki Ti bo pokazala zopet pravo pot do sreče in veselja. Iz te knjige boš zvedel, od kod trpljenje in kako naj to trpljenje prenašamo. Tudi boš dobil v tej knjigi lepe nauke, kako pojasniti različnim ljudem dvome, ko govorijo: saj ni Boga! Če bi bil kje Bog, bi ja ne dopustil toliko gorja. Knjiga ti bo povedala, da je Bog naš najboljši Oče, da pa smo trpljenja večinoma krivi sami. In če si zašel še tako globoko v prepad, da se ti zdi, da ni več nobenega upanja za te, ti bo povedala ta knjiga, da še ni prepozno, da še nisi zgubljen, samo vedeti moraš, kaj storiti. Odpri to knjigo in zvedel boš. Naroča se pri Misijonski tiskarni Groblje-Domžale in stane vezana 30 din.

Silvin Sardenko, Mlajši sin. Izšla je znana svetopisemska zgodba o izgubljenem sinu v pesmi in po dobi v založbi Glasnika presv. Srca Jezusovega. Delo v vezani besedi obravnava to svetopisemsko priliko pod naslovi: Sproščen, Zaslepljen, Izgubljen, Zapuščen, Ponižan, Skešan, Oživljen, Najden. Knjižica je lepo nabožno berilo v pesniški besedi, ilustrirano z izredno lepimi podobami. Zato delo prav toplo priporočamo. Stane navaden izvod din 1.50, na boljšem papirju din 3, v platno vezan din 15.

Knjižice števil 170. do 173. z Rakovnika po en dinar obravnavajo: Koledarček v duhovni obliki za leto 1941., Dogodek v Irlingu, Otrok, blagoslov božji in Ples. Posebno zadnji dve knjižici sta sodobni in

visoko čelo mu je pod kratko ostrizenimi temnikastimi lasmi nabrano v gube. Mladenič je bil dijak. Vojska ga je iztrgala študiju.

»Gospod Ivan, naženite to bando!« prosijo marofski dospelega narednika. Moški z žaklji so se sicer umaknili pred vilami, a so še vendar iskali prilike, da vderejo... Fant s kijem je neprestano mahal po oknu. Železno omrežje pa je bilo sila trdno. Krepek udarec — ročaj se mu prelomi, kij pade v notranjost poslopja. Biriči se glasno zasmejejo.

Divjak se ves jezen obrne in grdo zakolne. To pa je plemenitemu naredniku Ivanu preveč. Jasnó obličje mu prevzame sveta jeza.

»Ali te ni sram? Slovenec — in tak razbojnik!«

Ves raznet plane nad mladeniča in mu prisoli par gorkih. Ostalo tolpo prevzame strah in se razkropi — s praznimi vrečami.

— — —

Sprva se Zalika in Lojze nista umaknila s semnja. Dekleta ni bilo strah poleg svojega fanta, huzar pa je imel mirno kri. Zalika je še kupila lončeno vazo za cvetlice.

»Z rožami je okrašena; take ne dobiš kdaj koli...« je menila.

»Lepo si izbrala« je prikimal Lojze.

Nato sta šla k trgovcu za obleko. V strahu so že pospravili blago v skrinje. S težavo je pripravil huzar starega soboškega krojača, da jima je vzel iz zaboja ženski zimski plašč.

»Moder se ti lepo poda«, se je nasmihal Lojze.

»Kakor je tebi prav...« je bila Zalika vesela.

Izbrala sta lep modrikast plašč s temnim lisičjim kožuščkom na ovratniku.

Komaj jima je starček kupljeno blago zavil, že so drveli ljudje od gradu proti cerkvi, nekateri so preskakovali plotove in se skrivali. Nekaj jih je vpilo:

»Nemzetörség! Vojaki narodne straže!«

Zalika je svojega huzarja potegnila k cerkvenemu zidu, ker je grozila nevarnost, da ju val ljudi potegne s seboj. Nekje sredi ceste je mahal z rokami Žid Stein:

»Ujemite roparje! Držite jih! Streljajte!«

Oni, katerim je kričal, so se tudi kmalu pokazali: bili so madžarski vojaki. Kakih šest jih je spredaj jahalo na konjih, zadaj pa je bila patrolja na vojaškem avtomobilu. Kar sredi ceste je vozač ustavil. Vojaki so poskakali z vozila in začeli naganjati bežeče skupaj. Nekaj strellov je počilo, da bi se ljudje prestrašili. Stein je izginil v nekem dvorišču.

V tem se je pred mladima Goričancema pojavil vojak narodne straže na konju. A ni ju nagnal.

»Moj Bog!« je vzkliknil. »Kaj pa vidva počenjata tukaj? Brž se skrijta nekam!«

»Brat, ti si? Štefan!« je Lojze ves osupel spoznal v narodnem stražarju svojega starejšega brata, ki se je že pred vojsko poročil s Slovenko v Lendavskih gorica.

Štefan je skočil s konja, objel brata in stisnil roko Zaliki.

»Ne mudita se niti za trenutje! Naš poveljnik je silno ogorčen nad temi roparijami. Po vsej Slovenski Krajini je razglašen preki sod!«

»Jezus! Lojze, beživa nekam!«

Naglo sta se brata poslovila. Štefan je odjahal k stražarjem, Zalika in Lojze pa sta smuknili ob robu ceste proti Horvatovi gostilni. — Na dvorišču je Tonček ravnokar napregel. Rebrička, Zalika mati, je že sedela na vozu in glasno vzdihovala:

aktualni, saj svarita mladino pred nevarnostjo plesa in bele kuge, zlasti naše zakonce. Aktualni knjižici naj gotovo vsak prebere. Priporočamo!
F. J.

Spetne dobitnice

Večina športnega udejstvovanja je potekalo v preteklem in tem mesecu v znamenju zimskega športa. Povsod, posebnó pa v Ljubljani smo imeli več krasnih in lepo uspelih drsalnih prireditvev, ki so imele zlasti športno propagandni, pa tudi dobrodelni namen. Tudi nekaj državnih prvenstev je bilo.

Drsalci so imeli svoje državno prvenstvo v umetnem drsanju. Tam so se slovenski drsalci odlično odrezali. V vseh točkah, kjer so nastopili, so zmagali, zasedli prvenstvena mesta.

Hokejisti imajo letos lepo sezono. Ilirija je edino slovensko hokejsko moštvo, ki pa je v državi najboljše. Njeni člani že vsa leta sestavljajo državno reprezentanco. Tudi letos so že gostovali kot zastopniki jugoslovanskega hokeja na mednarodnem turnirju v Bukarešti in dosegli prav lepe uspehe.

V Ljubljani se je na svečnico odigralo državno prvenstvo v hokeju na ledu. V tekmah so se srečali prvaki narodnih zvez: srbski Sk Pallé, hrvaško varaždinsko SD in Ilirija, slovenski prvak. Zmagala je po krasnih igrah spet Ilirija — že tretjič zaporedoma, — saj je nasprotnikom nasula cel mernik golov. Rezultat 13 : 1 s Sk Poličém in 10 : 0 z varaždinskim SD so premajhni za veliko premoč in obilno znanje, ki jih je slovensko moštvo pokazalo. Ti zmagi in odlična igra pa so nam obenem najzgovornejši dokaz, da nam ostali klubi še zdaleč niso dorastli, saj so brez osnovnega drsalnega znanja in brez potrebne tehnične podkovanosti še tako slabi nasprotniki, da bo tudi ta športna igra poleg ostalega zimskega športa še precej časa samo naš slovenski primat.

Med lepimi prireditvami je bila ena najlepših drsalni nastop svetovnega in olimpijskega prvaka Karla Schäferja in njegove partnerke Fritzi Gillardove. Oba sta pred 3000 gledalci pokazala toliko drsalnih lepot, skladnosti, fines in sposobnosti, da sta upravičeno žela vesplošno pohvalo in občudovanje. Sta res umetnika-drsalca, četudi je drsanje njun poklicni opravke, ki jima daje kruha... —er.

Poština plačana v gotovini.

Izhaja vsak drugi četrtek. — Naročnina: Letno din 20.—, pod skupnim ovitkom din 18.—. Rokopisi se pošiljajo na naslov: Uredništvo »Kresa«, Ljubljana, Kržičeva 6. — Uprava: »Kres«, Rakovnik, Ljubljana 8. Čekovni račun št. 17.871. — Izdaja Zveza fant. odsekov v Ljubljani. — Urejuje Fr. Jesenovec, Ljubljana. — Za uredništvo odgovarja A. Trontelj C. M., Groblje. — Tiska Misljovska tiskarna Groblje - Domžale (Trontelj C. M.)